

Літаратурная старонка (465)

На абмежку

Трасуны

Над Пушчай прыбойным рокатам бесперастанку гудуць рэактыўныя мастадонты. Паветраны калідор. І хочацца мне на крылах з маладых сноў узняцца на строга вызначаную сонечную трасу і зірнуць у вокны паднебных тарантасаў і, калі ёсць у дуралюмініевым чэраве жывыя асобіны, спытаць у твар: — Куды трасецца, загуджаныя?

Ведаю, трасунам не да мяне. І яны, канструктыўныя *винтики* суседскай рэальнай стадыі, убачыўшы зарэжымленую зямлёй набрыдзь, гаркнучы на манер маёра Штырліца:

— *Не твое дело!*

І гудануць мацней, скручваючы ўзбоч Гайнаўку ў кірунку Бугу, і я распластаюся ў белым шлейфе выхляпных газаў над Швэдавым Морам.

Хочаце верце, хочаце — праверце, але я каторы раз шлю ў думках шчырую ўдзячнасць таму пільнаму купцу з паветраных сіл сорак пятага года, які валявым рашэннем не прапусціў мяне, аздобленага нялётным грыфам „Быў у акупацыі”, у гэтыя сілы. Трапіўшы туды, навек закаваўся б у загуджаны гарантас — я ж рваўся ў паветраную гільдыю.

— Удзячнасць выказвай не палітызаванаму рыначніку, а роднаму Сталіну, — падказвае Сідар. — Купец выконваў толькі ягоную волю.

Так і быць:

— Дзякуй, Бацька, за тваю празорлівасць, за твой сакаліны зрок. Сапраўды, матэрыял на бязлікі *винтик* з мяне нікудышні. Дзякуй, Мудры, што не выбраў мяне ў глуміцелі кучаравай зямлі.

— Няўжо, працінаючы Белавежжа, апаражняўся б ты над цудам прыроды? — паджартоўвае Сідар. — Няўжо не кінуўся б у абдымкі вабнай бездані.

— *Мерзавец!* — шыпіць хрыпліва з халодных віткоў Патойбаковіі прастуджаны ўладны голас.

— Хто *мерзавец*, я ці Сідар? — гукаю з бяспечнай геапатычнай зоны.

— *Сволоч!* — шыпіць далёкае бязмежжа.

Абудзіў дэмана. Прасвідраваў мяне з гэткай далечы, як сталічнага актывіста ў час ідэйнага пастраення БГКТ. *Никто не забыт, ничто не забыто*. Ты ўсё на эмоцыях. Не трэба так катэгарычна. Апусці долу злосцю налітыя вочы. Даруй крыўду, ляпнуў здуру — расказарміўся язык у тваю непрысутнасць. Не хвалойся, усё будзе па-твойму, спі. *Да приснится тебе „Утро Родины” (чудесной)*.

З-за далі дальняй пачуўся парадны храп. Вярхоўны храпун строга чаканіў кожны ўздых і выдых, і далідальні рытм *четко* адбівалі ў прыземным поясе паднябесся ТУ-энныя рухавікі.

Гудуць самалёты жураўліным шляхам: то ад Нікара, то ад Гайнаўкі — па руху непадалуднага нам маятніка часу. Абласавала Пушчу чаўночная гільдыя, абмотвае нас атрутнымі шлейфамі замаруджанага дзеяння. Моцныя духам не ведаюць, што твораць. Дума-

юць, навек адарваліся ад зямлі. Толькі чаму на татальны пярдзёж абралі кучаравую яшчэ Пушчу.

А кажуць, нашы палітыкі прынцыпова хворыя на калідорны сіндром. Што? Не мая справа? Задворкавы падыход? А ваш — які.

Адгукаецца знаёмае адрывістае рэха з выразным каўказскім акцэнтам:

Я начальник — ты дурак, ты начальник — я дурак...

А па-над небакраем плыве гул грознай ростані.

Георгій ВАЛКАВЫЦКІ

Бязмежжы і высі Гайнаўкі.

Міхась АНДРАСЮК

тры

між намі ціш
трохкроп’е слоў
трохзор’е воч
трохбор’е рук
трызубіць час
трохзначны ўлоў
між намі ціш
трохмоўны гук

а нас няма
як не было
трохбор’я рук
трохзор’я воч
трызніць у траве
трыпутнік слоў
трывожыць сон
трывае ноч

Марыля БАЗЫЛЮК

* * *

непатрэбнае
„прабач за ўсё”
бо за што прабач
калі няма даравання

непрыгожая чамусьці
вясна
і дождж гамоніць
быццам плакаў
што ты робіш — шалёны
я ж смяюся
калі адыходзіць усё
няма другога
боку свету

луг прамаўляе
жаўцізнаю лотаці
прабачэнняў няма
гэта толькі жыццё
ў параўнанні з прыродай
іграе ў колеры

Міра ЛУКША

* * *

паэт піша адзін доўгі верш
за ўсё сваё жыццё
толькі час ад часу
мусіць выпіць чай пакахацца
і таму вершы
дзеляцца
і ўзлятаюць
як матылі
(кожны з іх
хоча быць тым адзіным
на ўсё жыццё
а матылю, як ведаем —
век — дзень)

заяляюць вершы
між старонкі
(часам — выпадкова
альбо на агонь)
выпырхнуць адтуль —
і сэрца ўзлятае
а часам іх там
проста
друкуюць
чорнай фарбай
сушаць
тых матылёў паэзіі
паказваюць у школе:
бяруць за крыльцы мацаюць
аналізуюць рысунак
лічаць лапкі і плямкі
асыпаюць пылок
з беднага нябожчыка

Барыс РУСКО

Начная птушка

У павеках пенных
цела пляж,
змрочныя куткі
пад павуціннем шоўку.
Па чуткіх клавішах
блускаюць пальцы.
Чуваць
хвілін нацюрн.
Рэзвым патокам
з гушчыні ласкі
нясецца лямант
на край начы.

Надзя АРТЫМОВІЧ

* * *

іржа твой цень
як музыка
у белых пальцах

адзін неабходны верш
іржа музыка цень

адзін неабходны верш
як матчына маўчанне
анямелы парог

верш як час

Фота Міраславы ЛУКШЫ

Славамір АДАМОВІЧ

Ня хочацца

Ня хочацца быць нікім,
ня хочацца быць бедным,
чытаць правінцыйны „ЛіМ”,
праходзіць па справе падсьледным.

Ня хочацца быць без вады,
бяз мыла, запалак, солі,
бяз кавы, кавалка яды,
здаровай жанчыны і волі.

19 жніўня 1998 г.

Віктар ШВЕД

Як да шчасця мала трэба

Помніцца летняя няздзеля.
Я са знаёмаю асобай
У гарадскім натоўпе селі
У перапоўнены аўтобус.

Знаёмы адазваўся гэтак
З настроем радасна-прыўзнятым:
— А я ўжо еду без білета!
(Мінуў яму семдзесят пяты).

Сэрца маё засулавала:
Усім вядомае спрадвеку,
Што ўжо да шчасця вельмі мала
Трэба старому чалавеку...